LATVIEŠU VĒSTNESIS

LATVIAN NEWS BULLETIN

Redakcija-Editorial Office: Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b)

Iznāk divi reizes nedēlā — Published twice a week.

Nr. 22 (24) | Authorized by Military Government and UNRRA | Dillingenā, trešdien, 1946. g. 20. martā

Hanss Fleigs Bāzelē

Un balti?

Ir divi bēgļu grupas, par kūfām labprāt nerunā: žīdi un balti.

Ja pasaule grib par žīdiem aizmirst, tad viņi paši par to runā un rūpējas, lai par viņiem atmin ētos. Baltiem šīs iespējas nav. To baltu balsis, kas palikuši savās zemēs, Eiropā neviens nedzird. Krievu priekškars noslēdz cieši. Lielākā daļa izbēgušo tomēr dzīvo Vācijā, kur viņi tāpat nogriezti no visas pasaules.

Par žīdiem, kas palikuši bez mājām, visās sabiedroto un neitrālās zemēs centīgi rūpējas viņu ticības brāļi, lai rastu labvēlīgu un definītīvu atrisinājumu. Viņu posta mazināšanai darbojas neskaitāmas organizācijas visā pasaulē. Trīs Baltijas valstu bēgļiem — apm. 180.000 cilvēkiem! — nav pieejama arī šī palīdzība. Kas gan grib viņus pieņemt? Igauņi, latvieši un lietuvieši gan dzīvo izkaisīti visās pasaules malās, tomēr pārāk mazā skaitā, lai tiem piešķirtu lielāku nozīmi, viņiem nav arī organizāciju, kas varētu izrādīt kādu pretestību vai kādā veidā rīkoties.

Bet galvenais: žīdu bēgļiem ir mērķis — Palestīna, uz ko viņi tiecas un kur viņi cer atrast sev dzimteni. Viņi redz savā priekšā nākotni, lai arī daudziem uz to vēl ilgi būs jāgaida. Līdz šim viņiem nav savas valsts, bet viņi ir celā sev tādu radīt. Baltijas valstu bēgļiem trūkst arī šīs cerības. Bija gan viņiem vēl nesen sava dzimtene, bet to viņi zaudējuši.

Vēl iegaumējama lielā atšķirība: Baltijas bēgļu problēma vēl ir par jaunu, lai tā spētu iekustināt pasaules sabiedrisko domu, kā tas ir ar žīdu jautājumu. Šī problēma ir „tikai" 6 gadus veca. Tikai pirms sešiem gadiem, ar pēdējā kara izcelšanos sācies Baltijas tautu ciešanu ceļš. Tas sākās ar nodevību pret Igauniju, Latviju un Lietuvu vācu-padomju paktā 1939. gadā. Šis sāpju ceļš turpinājās ar Baltijas valstu okupēšanu, ko izdarīja krievu karaspēks 1939. un 1940. gadā, un ar vācu karapulku iesplošanu Baltijā 1941. gadā, ko pavadīja smagi postījumi. Rūgto pārbaudījumu kalngals bija sasniegts 1944. gadā ar krievu atpakaļienākšanu. Terrors, ieslodzīšanas, aizvešanas, nošaušanas un postījumi gāzās pāri Baltijas valstīm kā vilnis pēc viļņa, un to vadīja un darīja abas karotājas puses pa visu šo kara laiku. Nebūs nevienas igauņu, latviešu un lietuviešu ģimenes, kam nebūtu jāapraud kāds savs tuvinieks. Daudzus tūksošus savu politisko pretinieku un cilvēkus ar citādu pasaules uzskatu, ko vien tik izdevās dabūt rokās, krievi izsūtīja uz savas zemes iekšieni. Daudzus tūkstošus darbaspējīgo vīriešu un sieviešu vācieši nosūtīja spaidu darbos Vācijā. Nav zināms, cik daudzi atrodas Krievijā. Vācijā pašlaik uzturas ap 130.000. Visi pēdējie, kaut arī Vācijā nokļuvuši spaidu kārtā, kaut arī viņi Vāciju nīst, tomēr nevēlas atgriezties savā zaudētajā dzimtenē, kaut arī viņi tur iesakņojušies stiprām saknēm. Viņi vēlas atgriezties brīvā Igaunijā, brīvā Latvijā un brīvā Lietuvā, nevis Baltijas padomju republikās.

Pašreizējos apstākļos un pie pašreizējā spēku samēra liekas tikpat kā izslēgts, ka tas būtu iespējams. Tādēļ viņi, šie simti tūkstoši mīt UNRRA's nometnēs Vācijā, arī Zviedrijā un Dānijā, un gaida. Uz ko viņi gaida? Viņi paši to lāgā nezina. Amerikāņu, angļu un franču okupācijas iestāžu samulsums arī nav mazais, jo arī tās nezina, ko iesākt ar šiem nelaimīgajiem. Šis mulsums ir jo lielāks tāpēc, ka īpaši amerikāņiem nav skaidra priekšstata Baltijas jautājumā, bet Padomju Savienība, kam par šo traģēdiju jāpateicas, ir viņu sabiedrotā. Skaidrs ir tikai viens: Baltijas bēgļi nekādā ziņā nevēlas, lai viņus izdotu krieviem. Scēnas, kādas notika Zviedrijā, liecina to pašu par Zviedrijas grupu. Viņiem ir diezgan piedzīvojumu krievu varas laikā 1940./41. gadā. Visas savas cerības viņi liek uz

(Beigas 3. lappusē)

Pirmā vietā - praktiskās zināšanas

Saruna ar LCK locekli J. Celmu ceļā no Ambergas uz Detmoldu

Domājot par mūsu turpmākām gaitām, izcila vērība jāveltī arodnieciskai izglītībai. Savdabīgie dzīves apstākļi, nezina, kur būsim pēc īsāka vai garāka laika posma, tie ir faktori, kas liek pārorganizēt Latvijas laikā pieņemto vispārējās un arodnieciskās izglītības izkārtojumu. Saruna ar LCK izglītības un kultūras nozares vadītāju J. Celmu apstiprina, ka mūsu centrālā pārstāvniecība emigrācijā šī jautājuma sekmīgai atrisināšanai veltīs vislielākās pūles.

Latviešu Centrālas komitejas jauno locekli J. Celmu satieku Fīrtā pie Nīrnbergas. „Kā redziet, pēc LCK sesijas Hanavā, kur mani ievēlēja par izglītības lietu kārtotāju, Detmoldā vēl neesmu paspējis nokļūt," viņš stāsta, stāvot pie mantām piekrautā auto. Grūti atrisināmās satiksmes iespējas atkal prasījušas pāris nedēlas dārgā laika. Un ja J. Celms šobrīd Detmoldā jau var kārtot latviešu emigrantu skolu ziņojumus, tad pateicība par to arī tautietiem Ullim, kas viņam izlīdzējis ar savu smago auto.

„Par nodomiem un praktiskām iespējamībām izglītības un it sevišķi arodnieciskās izglītības izkārtošanā informēšu Latviešu Vēstneša lasītājus plašākā rakstā turpmāk," motoram dūcot, saka J. Celms. „Soreiz gribu vēlreiz lūgt skolu vadītājus visās nometnēs, nekavējoties, iesūtīt sīkas ziņas par skolotāju cenzu un pēdējo darba vietu. Tāpat vajadzīgi ziņojumi par Latvijas technikumu un komercskolu pēdējo klasu audzēkņiem. Pastāv nodoms sarīkot viņiem īpašus kursus un tad izsniegt gatavības apliecības par techniskās vidējās izglītības nobeigšanu. Pēc mācību programmas izkārtojuma Latvijā, pēdējo klašu audzēkņi praktiskos darbus jau bija veikuši, atlika vienīgi projekti. Atsevišķās nometnēs gūt izglītības nobeigumu un līdz ar to diplomu šiem audzēkņiem nav iespējams. Tādēļ centīsimies, ja vien būs iespējams, viņus sapulcināt dažos centros. Tā varēsim atrisināt arī mācības spēku jautājumu." LCK apsvef iespējas iekārtot 2-gadīgu technisku skolu, kuŗā uzņemtu parasto vidusskolu beigušos, lai mūsu jaunieši bez vispārējās izglītības varētu speciālizēties vēl kādā šaurākā nozarē.

„Līdztekus jaunatnes izglītības izkārtošanai," turpina J. Celms, „vēl lielāka vērība nekā līdz šim jāveltī tam, lai visi tautieši gūtu zināšanas kādā praktiskā arodā. Šai ziņā lielāka ierosme jāvēlas no nometņu vadībām, kas daudz labāk par centru pārzina vietējos apstākļus un iespējas. Tautas augstskolas lielākos centros, kursi un priekšlasījumi mazākās nometnēs, tie ir pasākumi, kas rāda, ka daudzi jau izpratuši nepielūdzamo īstenību. Diezin vai direktoru portfeli dzimtenē būs iegūstami visiem. Latvijas laika tik kuplajai ierēdņu saimei turpmāk, šķiet, vajadzēs maizi pelnīt citā nozarē. Tādēļ ir pēdējais laiks atmest neattaisnojamo izlepību. Mūsu rīcībā esošais laiks ir nenoteikts. Nedrīkstam zaudēt ne dienu, jo arodzināšanas būs drošs atbalsts nākotnē. Visvairāk ieteicama šaura speciālizēšanās. Latvijas laikā amata prasme bija vispusīga. Citādi tas ir ārzemēs, kur sagatavo lietpratējus mūsu izpratnē pat pārāk šaurā nozarē. Pašreiz tas tomēr ir vispiemērotākais veids.

Kursi notiek daudzās nometnēs, bet pārāk lēnā tempā. Lai gūtu vajadzīgo technisko darba prasmi, kaut arī šaurā nozarē, nepietiek ar pāris stundām dienā, pārējo laiku veltījot bezdarbīgajai DP dzīvei. Labu piemēru rāda inž. Jekstes vadāmie kursi Blombergā. 4 mēnešos tur sagatavoti dzelzgriezēji, atslēdznieki, radiotechniķi un kinomechaniķi, bet tad arī strādāts dienu dienā, praktiski un teorētiski, bieži pat vairāk nekā 10 stundu!"

Sarunas nobeigumā LCK loceklis, kam no Ambergas Bavārijā vēl tāls ceļš uz Detmoldu Lipē, saka: „Nenoliedzami, arodnieciskā izglītība saistās ar grūti atrisināmo darba rīku un materiālu sagādi, tomēr piemēri liecina, ka nometnēs, kur pašī tautieši pratuši pārvarēt pirmās grūtības, atbalstu snieguši arī mūsu gādnieki — UNRRA un amerikāņu un angļu karavīri."

Harijs Mindenbergs

Krievu kaujas vienības dodas uz priekšu caur Irānu

ASV prasa Padomijai: ko tas nozīmē?

„AP" 13. martā ziņo no Vašingtonas, ka informācija par sarkanās armijas lielu papildinājumu ieiešanu Irānā šodien Savienotām Valstīm likusi nosūtīt notu Maskavai, vaicājot, uz ko krievi izgājuši un kāpēc. Ārlietu ministrijas paziņojumā teikts, ka, pēc ministrijas informācijas, „visu pagājušo nedēļu jauni Padomijas bruņoti spēki un smagais militārais kaujas bruņojums virzās uz dienvidiem" no Krievijas robežas uz Irānas galvaspilsētu Teheranu un uz šīs valsts rietumrobežu.

Neizprotami mērķi

Šejienes valdības pārstāvji ir neizprašanā par to, kādā nolūkā Padomija sūta vēl vairāk karaspēka uz valsti, no kuŗas tai saskaņā ar starptautisku vienošanos viss karaspēks bija jāizvāc līdz 2. martam.

Diplomāti ieskata, ka krievi, droši vien, gribot panākt vienu no sekojošām trim iespējamībām: viņi mēģinā-šot, varbūt, uzspiest Irānai ar varu Padomijai labvēlīgu (pro-Soviet) valdību; viņi mēģina, varbūt, pielietot pietiekamus varas draudus pret Turciju, lai iegūtu territoriālas koncesijas; viņiem, varbūt, ir savi nodomi attiecībā uz Mosulas naftas laukiem Irakā.

Ja pareizā atbilde ir viena no šīm iespējamībām vai arī to kombinācija, tad nav izslēgts, ka krievu mērķi atradīsies asākā konfliktā ar angļu interesēm un amerikāņu deklarācijām, kāds jebkad bijis pēc kara.

„AP" 13. martā ziņo no Londonas, ka, pēc Anglijas ārlietu ministrijas pārstāvja novērtējuma, krievu karaspēka kustības palielinājušas jau tā sasprindzinātās Irānas situācijas nopietnību. Lielbritānijas „vislielākā norūpēšanās", viņš paskaidroja, „aizvien vēl ir sarkanās armijas vienību atrašanās Irānā, kas nozīmē angļu-padomju-irāniešu līguma laušanu." Viņš darīja zināmu, ka Anglija „neatlaidīgi prasa pēc atbildes" uz savu protestu pret padomju karaspēka tālāku atrašanos Irānā.

Sarkanie spēki virzās tuvu Turcijas robežām

„AP" 13. martā ziņo no Teheranas, ka padomju kaujas vienības šodien virzījās uz dienvidiem caur Ziemeļirānu un vispārējā virzienā uz Turcijas un Irakas robežām. Sarkanās armijas tanki un bruņu spēkrati iegāja Džaradžā, 32 km no Irānas galvaspilsētas Teheranas. Ticami ziņojumi no Azerbeidžanas provinces Ziemeļirānā liecināja, ka krievu kavalerijas kolonnas ienāk Irānā no robežpilsētas Astaras pie Kaspijas jūras. Karaspēka vienības ar pilnīgu kaujas apbruņojumu iegājušas Mainechas, Maragenas un Mijandaubas pilsētā pie Urmijas ezera dienvidu gala, Turcijas un Irakas robežu tuvumā.

Nolūks — nemieru izsaukšana

Militārie novērotāji pasvītro, ka padomju spēki pagājuša gadā raka ierakumus, būvēja ceļus un rīkoja plašus manevrus visgafām Turcijas-Irānas robežai. Politiskie novērotāji Teheranā izteica pārliecību, ka pašreizējā Padomijas aktīvitāte izejot uz „nemieru un sacelšanās" izsaukšanu galvaspilsētā.

Vienošanās nav panākta

Irānas ministru prezidents Kvavams Es Saltanehs šodien pēc atgriešanās no Maskavas sacīja, ka ar krieviem vienošanās nav panākta un tālākas sarunas nenorit. „Es Padomijas valdībai ar rakstu izteicu protestu par krievu karaspēka atrašanos Irānā un līdzīgus protestus mutes vārdiem izsacīju ģenerālisimam Josifam Stalinam," sacīja Saltanehs.

The Stars and Stripes

Amerikāņu Militārā valdība pārcelas uz Berlīni

ASV bruņoto spēku virspavēlniecība Eiropā paziņo, ka no 1. aprīļa stājas spēkā amerikāņu Militārās valdības pārkārtojums amerikāņu okupācijas josla Vācijā. Turpmāk visas Militārās valdības lietas kārtos ASV Militārās valdības birojs Vācijai (Office of Military Government for Germany, U. S.), ko saīsinājumā apzīmē par „OMGUS" un kuŗa štābs atrodas **Berlīnē.**

Frankfurtā pie Mainas paliek tikai neliela „OMGUS" grupa, kas kārto ar militāriem jautājumiem cieši saistītās lietas. ASV bruņoto spēku virspavēlniecība pārveido savu „G-5" daļu, kas uzturēs kontaktu ar „OMGUS" un dos bruņoto spēku virspavēlniekam padomus Militārās valdības jautājumos, kas attiecas uz okupācijas armiju un uz zināmiem citiem jautājumiem.

Šī reorganizācija izbeidz Militārās valdības biroja darbību amerikāņu okupācijas joslā, ko līdz šim vadīja ģenerālmajors S. L. Adkoks (Maj. Gen. C. L. Adcock) un kuŗa ģenerālštābs atradās Frankfurtā pie Mainas.

„OMGUS" štābs un tā direktors ģenerālleitnants Lūcijs Klejs (Lt. Gen. Lucius Clay) paliek Berlīnē. „OMGUS" pārņems operātīvās funkcijas, kādas līdz šim veica Militārā valdība Frankfurtā. Štābu locekļi pēdējos mēnešos pakāpeniski jau pārvietojušies no Frankfurtas uz Berlīni un to lielākā daļa jau darbojas Berlīnē.

ASV bruņoto spēku virspavēlniecības „G-5" daļas (USFET G-5 division) pienākumos būs arī pārvietoto personu pārraudzība un aprūpība amerikāņu joslā, UNRRA's darbības saskaņošana un virspavēlniecības civīlo lietu kārtošana Eiropas valstīs, atskaitot Vāciju.

Ar jauno kārtību ģen. Klejam tagad pakļauti arī Militārās valdības biroju direktori Bavārijā, Lielhesenā un Vīrtembergā-Bādenā.

The Stars and Stripes

Atbrīvots Alfreds Bērziņš

Februāŗa otrā pusē Hanavā, Lielhesenā, amerikāņu „CIC" (izlūkošanas daļas) aizturētais Latvijas bijušais ministrs un latviešu sporta vadītājs tagadējā emigrācijā Alfreds Bērziņš 7. martā atbrīvots. Viņa aizturēšanas iemels, kā mūs informē no amerikāņu aprindām, diemžēl bija denunciācija no kādu latviešu puses, kas pie tam izrādījās pilnīgi nepamatota.

A. Bērziņš pēc atbrīvošanas devies uz savu tagadējo dzīves vietu Ziemeļvācijā.

A. T.

Zviedrijā internētie bij. latviešu karavīri Padomju Savienībā

Pēc tam, kad Zviedrijas latviešu laikraksts **„Latvju Ziņas"** 26. janvāŗa numurā deva plašu aprakstu par to, kā notikusi Padomju Savienībai izdoto Zviedrijā internēto bijušo latviešu karavīru pārvietošana no nometnēm uz padomju slimnīcas kuģa „Beloostrov" Treleborgas ostā, „Latviešu Ziņas" Eslingenā, Vīrtembergā, 9. marta numurā atreferē franču laikraksta „Samedi Soir" 2. marta ziņu, ka latviešu karavīri jau atrodas Krievijā. Franču laikrakstā par to, starp citu, teikts: „Visa pasaule domāja, ka balti iet pretim briesmīgam liktenim. Tagad par viņiem saņemtas jaunas ziņas. Tās Maskavas radiofonā sniedza viņu bada streika vadītājs Dr. Eichfuss, un zviedri nav no tām vēl atjēgušies. Dr. Eichfuss, kas apdedzinājis sev rokas (pēc „Latvju Ziņu" informācijas Dr. Eichfuss rokas noplaucējis ar verdošu ūdeni, — Red.), lai nebūtu jābrauc, paziņoja, ka tikai zviedru iestāžu melīgā propaganda pamudinājusi baltus pretoties viņu izdošanai. Pēc viņa izteicieniem, balti esot bijuši zviedru pretpadomju propagandas upuri. Viņš paziņoja, ka esot sajūsmināts par uzņemšanu no krievu puses. Balti nevarot žēloties arī par apiešanos, kas esot ļoti laipna. Nometnēs, kur viņi internēti, viņi baudot neierobežotu pārvietošanās brīvību."

Ja šī franču laikraksta ziņa būtu patiesība, mūs tā nevar pārsteigt. Tādā gadījumā būtu jāpieņem, ka internēto karavīru bada streika idejiskais vadītājs Dr. Eichfuss, kas Zviedrijā bija ar mieru labāk doties nāvē un tiši sev noplaucēja rokas, lai aizkavētu pārvietošanos uz Padomju Savienību, Krievijā ir pārdzīvojis kaut ko tādu, kas viņu tagad Maskavas radiofonā spiež izteikt diametrāli pretējas domas. Kādi šie pārdzīvojumi varētu būt, to, pazīdami padomju valdīšanas metodes, viegli varam iedomāties.

Jaunas Baltijas valstu pilsoņu aprūpes komitejas angļu joslā

Angļu Militārās valdības 820. daļas komandieris **Lībekā** pltn. A. Munro 1. martā devis pavēli par Baltijas valstu pilsoņu aprūpes komitejām. Pavēlē teikts, ka Militārā valdība pašreiz veido organizāciju, kas saskaņos visu Baltijas valstu pilsoņu nacionālo un Sarkanā krusta komiteju darbību. Atļaus darboties tikai tām komitejām un organizācijām, kas izveidosies šīs jaunās organizācijas sistēmā. Visām Baltijas valstu pilsoņu komitejām jāiesniedz piekritīgai Militārās valdības daļai projekts, kā tās domā iekļauties jaunajā struktūrā. Visas komitejas, kas nepakļaujas šiem noteikumiem, pasludinātas par nelikumīgām un tās nekavējoties likvidēs.

„Lībekas Vēstnesis"

ASV 3. armijas ģenerālštābs pārcelas uz Heidelbergu

ASV bruņoto spēku virspavēlniecība Frankfurtā pie Mainas ziņo, ka ASV 3. armijas ģenerālštābu aprīļa sākumā pārcels no Bad-Tölz) uz Heidelbergu. Trešā amerikāņu armija pārņems okupācijas uzdevumus visā amerikāņu joslā. „S. L."

Krāsim liecības

Nebūs nevienas nometnes, ko kādreiz nebūtu apmeklējis vai nu kāds augstāks Militārās valdības, armijas vai UNRRA's pārstāvis. Un visos tādos gadījumos šie viesi nometnes vadībai vai attiecīgai UNRRA's vienībai vai nu mutes vārdiem vai rakstiski pasaka arī savu redzētā novērtējumu. Daudzās nometnēs šīs sabiedroto pārstāvju atsauksmes rūpīgi uzglabā, jo tie ir dokumenti, kas kādreiz liecinās par mūsu emigrācijas dzīvi.

Domājot par šiem katrā atsevišķā gadījumā varbūt sīkiem liecinājumiem, tomēr derētu atcerēties, ka arī smilšu graudiņiem var būt liela nozīme. Vajaga tikai tos savākt kopā. Tā arī šajā gadījumā labi būtu, ja mūsu pārstāvības organizācijas, mazākais apgabalu apjomā, no nometnēm vāktu, kārtotu un uzglabātu pieminētās atsauksmes. Tādā veidā, atsauksmēm glabājoties mazākais divi vietās, tās būtu vairāk pasargātas arī pret izputēšanu un tajā pašā laikā vēl emigrācijas laikā varētu noderēt mūsu tautas kopībai arī citādā ziņā.

Atcerēsimies tikai, kāda vērtība tajad būtu tam, ja, piemēram, 1944. gadā mēs būtu sistēmatiski uzkrājuši un saglabājuši visus vācu varas evakuācijas, piespiedu darbu un citus rīkojumus un nevien tos, ko publicēja vācu dažādie komisāri, bet arī tos, ko cilvēki saņēma savās darba vietās no mazākiem vācu garīmiem.

Apliecinājumi un apgalvojumi, ko izsakām mutes vārdiem, kuŗus pierādām ar loģisku argumentāciju, bez šaubām, ir laba lieta, bet vēl labāk tā, ja šo argumentāciju atbalsta arī dokumenti.

P. Melzups

Chronika

Latviešu nometnē Lauingenā pie Donavas 12. un 13. martā viesojās Latviešu teātris no Eslingenas ar Blaumaņa „No saldenās pudeles" un Raiņa „Pūt, vējiņi." Tie bija divi tīkami vakari, kas lauingeniešus iepriecināja ar kuplo Blaumaņa un Raiņa valodu, ar latviskiem tēliem un dzimtenes noskaņām. Teātris panācis labi noskaņotu ansambli un tā izrādes še, svešumā, tiklab mums pašiem, kā mūsu draugiem ir skaists liecinājums par latviešu teātŗa kultūras līmeni (Krā). — Hochfeldas nometnē pie Augsburgas Latviešu komitejas līdzšinējais priekšsēdis prof. Tauriņš pārgājis par mācības spēku UNRRA's universitātē Minchenē. Viņa vietā par komitejas pr-di 10. martā ievēlēja prof. J. Burtnieku (J.Upmanis). — Tērvetes apgāds Oldenburgā (Ammerländer Heerstr. 81), Jāņa Vesela redakcijā rotātora novilkumā sācis izdot mākslas un literatūras mēnešrakstu „Varavīksne". Pirmā numurā J. Vesela, Veltas Tomas, J. Jaunsudrabiņa, Rūtas Andersones, J. Akurātera, Mintauta Eglīša, Anšlava Eglīša un Olģerta Liepiņa dzejoļi, daiļproza un apceres (Kra). — Bij. Mērbekas latviešu teātŗa administrātors ieguvis atļauju mēnešrakstam latviešu un angļu valodā „Jaunais Vārds." Par redaktoriem aicināti prof. A. Švābe, Jēkabs Poruks un prof. P. Kundziņš („Lībekas Vēstnesis"). — Jaundibinātajā „Imantas" latviešu nometnē Bīdingenā, Lielhesenā, jau mitinās ap 800 tautiešu, bet drīzumā to skaits sasniegs 1600. Nometni vada komandants inž. O. Šteinbergs. Marta sākumā nometnē viesojās vijolnieks Olafs Ilziņš un komponists Jānis Kalniņš. Viņu koncerts guva tautiešu jūsmīgu atsaucību (A. K.). — Gleznotāja Jāņa Kalmītes darbu skati Vurcachā, franču joslā, apmeklējuši daudzi franču, amerikāņu un angļu armijas pārstāvji. Pirmajā izstādes dienā pārdota puse izstādīto darbu, bet līdz izstādes beigām visi 68 darbi. Izstādē bija redzami arī latviešu keramikas izstrādājumi, rotas lietas, audumi un vairāki reprezentātīvi izdevumi grāmatniecībā. — Amerikāņu 3. armija devusi rīkojumu izslēgt no vairākām Bavārijas DP nometnēm bijušos latviešu kaŗavīrus. Sakarā ar to LSK nosūtījis telegrammu ASV bruņoto spēku virspavēlniekam Vācijā ģenerālim Maknarnijam, atgādinot jau agrāk iesniegto LSK memorandu latviešu kaŗavīru lietā. — Militārās valdības DP sekcija Štutgartā paziņojusi, ka no Eslingenas uz Mannheimu paredzēts pārvietot ap 1800 tautiešu. Turp paredzēts pārvietot arī visas mazākās Vīrtembergas - Bādenas nometnes. UNRRA un Eslingenas latviešu kolonijas vadība dara visu iespējamo, lai tautiešus uz Mannheimu nepārvietotu. — Pēdējā laikā latviešiem radušās darba iespējas amerikāņu iestādēs. Štutgartā denacifikācijas pārvaldē darbā pieņemti vairāki tautieši. Dažos uzņēmumos darba iespējas inženieriem un tehniķiem. („Latviešu Ziņas" Eslingenā). — Pēc ziņojumiem latviešu skolotāju sanāksmē Lībekā, tic savai valstij un tautai." Grāmata maksā 6 markas 50 fen.

Apgāds pašlaik beidz iespiest greznu J. Raiņa „Ugunsun nakts" izdevumu ar prof. L. Liberta krāsainiem gleznu attēliem un J. Raiņa ģīmetni. Grāmatai būs klāt īss satura atstāstījums angļu valodā. Izdevumu varēs saņemt jau marta beigās.

Aprīļa sākumā būs gatava arī Eduarda Kollinsa (Edward Collins) „Angļu valodas pašmācība" mag. phil. A. Gobnieces un mag. phil. Šūmanes pārstrādājumā un LU angļu valodas lektora Herberta Lindes redakcija. Apm. 300 lappušu grāmatai būs īpašs pielikums par amerikānismiem. Apgāds iespiež arī Anšlava Eglīša novelu krājumu „Kazanovas mētelis" ar mākslinieces Janelsiņas ilustrācijām.

„Baltijas" apgāda adrese: Silberwaldstrasse 50, Stuttgart-Sillenbuch, Württemberg (14).

V. Zāgars

Sargs un vairogs mūsu latviskai valodai

Latviešu valodas gramatikas izdevums svešumā

„Baltijas" apgāds Štutgartā ar UNRRA's atļauju izdevis V. Bērziņas-Baltiņas „Latviešu valodas gramatiku." 288 lp. grāmatas sastādītāja ievadvārdos saka: „Latviešu valodas gramatikas trešajam izdevumam, kas saistā ar mūsu izcilo valodnieku prof. Dr. phil. J. Endzelīnu tika labots, papildināts un pārkārtots, vajadzēja parādīties Rīgā, kad 1944. gada rudenī sākās grāmatas iespiešanas darbi. Bet šai laikā mūsu tauta uzsāka savas bēgļu gaitas, un kā katra darbs, arī šis palika pusdarīts. Iznākot svešumā, gramatikas ceturtais izdevums tehnisku grūtumu dēļ var parādīties tikai ar dažiem, bet ne visiem iecerētajiem labojumiem un papildinājumiem. Tagad dzīvojam svešumā, svešos laudīs, svešu valodu ietekmē; esam zaudējuši visu: savu valsti, savu zemi, savus tuviniekus, savu mantu, — vienīgais, kas mums palicis, ir mūsu valoda. Lai esam izkaisīti kuŗu malu kuŗš, mūsu valoda vieno mūs par vienu tautu, tā liecina arī par mums kā par tautu citu tautu priekšā. Un lielo tautu priekšā mūsu mazajai nav jānolaiž acis, jo latviešu valoda ir lielu radu — viena no senās indoeiropiešu valodas tuvākajām atvasēm. Bet kam ir atņemts viss, tam liktenis nereti cenšas atņemt pēdējo. Trimdiniekam, klausoties un arī pašam runājot svešās mēlēs, auss kļūst nejūtīga pret svešām skaņām, kas sāk skanēt pašu valodā. Sveši vārdi, svešas teikumu konstrukcijas jau tagad kā neglīti tetovējumi izraibinājuši mūsu valodas daiļo seju. Mums jāsargā sava valoda no kropļojumiem tāpat kā mēs sargām savu dzīvību, jo mums jāapzinās, ka kāda tauta dzīvo tikai tik ilgi, cik ilgi dzīvo tās valoda. Šī gramatika svešumā gribētu būt mūsu latviskās valodas sargs un vairogs pret visu svešo kā mūsu jaunatnei, tā ikvienam latvietim, kas

Noteikti gala pārbaudījumi ģimnazijās

LCK izglītības nozare gala pārbaudījumus ģimnazijas kursa beigšanai un gatavības apliecības iegūšanai noteikuši šādus: humānitārģimnazijās latviešu valodā vārdos un rakstos, latīņu valodā vārdos un rakstos un trigonometrijā vārdos un rakstos; reālģimnazijās latviešu valodā vārdos un rakstos, angļu valodā vārdos un rakstos un analitiskā ģeometrijā vārdos un rakstos. — LCK izglītības nozare bez tam noteikusi, ka, noslēdzoties 1945./46. mācības gadam, visiem tautskolu pārziņiem un ģimnaziju direktoriem jāiesniedz apliecības viņu vadīto skolu skolotājiem par skolas darbā emigrācijā nokalpoto laiku. Skolu pārziņiem resp. direktoriem šādas apliecības izsniegs novadu resp. apgabalu komitejas.

„LCK IB" Detmoldā

Latvijas Sarkanam krustam

„Latviešu Vēstneša" izdevējs un galvenais redaktors V. Baltkājis sanēmis šādu rakstu: „Ar dziļu pateicību saņēmu 5000 marku ziedojumu no Jūsu laikraksta līdzekļiem Latvijas Sarkanam krustam amerikāņu un franču okupācijas joslā tā mērķu sekmēšanai. Ceru, ka Jūs arī uz priekšu neatrausat savu atbalstu darbam, ko mūsu tautas labā trimdā veic Latvijas Sarkanais krusts, un palieku ar patiesu cieņu. — R. Liepiņš, LSK direktors, Uhlandstr. 7, Esslingen-Neckar, Württemberg (14)."

•

franku. Un tikpat daudz mēnesī maksā 5 istabu dzīvoklis. Kāda Šveices pulksteņu firma laidusi tirgū jauna tipa rokas pulksteni, kas rāda nevien stundas un minūtes, bet arī dienas un mēnešus un uzvelkas automātiski pie rokas kustībām. Tāds brīnumpulkstenis maksā 960 franku. — Šveices latviešu centrālo ziņu aģentūru vada bijušais Latvijas konsuls inž. K. Kļaviņš-Elanskis, kas Šveicē dzīvo jau 29 gadus. — Mūsu sūtnis Amerikā Dr. A. Bīlmanis Vašingtonā katru mēnesi publicē latviešu informācijas biletenu, publicējot gan oficiālos iesniegumus, gan arī tos amerikāņu preses ziņojumus, kas attiecas uz Baltijas valstīm („Lībekas Vēstnesis").

Arturs Kaugars

Trimdinieka dvēsele

Daudz svešuma dienu aiz manis stāv,
Daudz rietu un smagu nakšu blāv,
Vēl sāpju nav gana, nav gana.

Šis laiks kā bula vasara svilst,
Un visi avoti dildami dilst,
Un velti kliedz vālodze mana.

Dievs nedzird. Bet viņa padzerties spēs
No rasas, kas dzimtenes vībotnēs,
Šī vālodze — dvēsele mana.

Ingrida Vīksna

Viesis

Stāsts

Jau divi diennaktis turējās sīvs rītenis un aiz kailajām kāpām varēja dzirdēt jūŗas smago gaudošanu. Ceļš bija apledojis un slidens, un melnajam stāvam, kas klupdams virzījās uz priekšu, bija diezgan ko cīnīties, lai uzveiktu salu, asās sniega adatas, kas durstīja seju, un vēju, kas nemitīgi tvarstīja platā mētela stūŗus un rāva tos valā. Gājēja zods bija apaudzis strupu, rūsganu bārdeli, kas slēpa viņa jauno zēna seju, bet zilās acis zem augstās pieres raudzījās pasaulē bērnišķīgā vientiesībā un izbrīnā. Uz viņa druknajiem pleciem karājās melns, pūkains mētelis, kas ap vidu bija sajozts ar rupju auklu — varbūt no kāda vadža nokabinātiem grožiem — un krita smagās krokās gandrīz līdz potītēm. Gājējam kājās bija plati aizdomīgi stulmeņi, tāpat dīvainais mētelis, vērīgāk ieskatoties, šķita kādreiz bijis citā krāsā ar neatārdītām sānu vīlēm, tā kā nebūtu bijis nekāds brīnums, ja to kādreiz būtu valkājis kaŗavīrs. Celinieka galva bija kaila, un to no niknajiem vējiem sargāja tikai biezi, gaŗi un dzelteni mati, kādus viduslaikos valkāja svētie, un ja gājējam uz pleca nebūtu šautene, to varētu viegli noturēt par klejotāju mūku.

Līdz ar krēslu melnsvārcis aizgriezās pa aizputinātu meža ceļu un pēc labas stundas iebrida kāda meža būdnieka pagalmā. Ar nosalušu roku piedauzījis nikni pie rūts, viņš gaidīja iznākam saimnieku, bet pagāja ilgs laiks, kamēr aiz rupju balķu tēstām durvīm atskanēja ķerkstīga veča balss:

„Kas tur ir?"

„Laid iekšā!"

„Te nav nekādas naktsmājas nakts blandoņām," šņāca vecis.

„Laid iekšā!" teica otrreiz vēlais nācējs un piedauzīja pie durvīm ar šautenes laidi.

Vecis iekšpusē nedroši iekrekšķinājās un, vēl brīdi padomājis, atšāva aizbīdņus. Pacēlis drebošā rokā sveci sev augstu virs galvas, viņš pūlējās ieskatīties atnācēja sejā, bet tas pabīdīja veci sāņus un iegāja priekšnamā.

„Šauj durvis ciet," viņš teica.

„Vai tad — vai tad — viens pats šovakar?" vecis stostījās, zaglīgi raudzīdamies ārā tumsā.

„Kā viens pats?" mūka drānās tērptais atprasīja.

„Nu tā — es jau neko . . ." vecis mīņājās pa klonu, un viņa iesarkanās šaudīgās ačeles lēkāja no atnācēja sejas uz apģērbu, no apģērba uz zābakiem, no zābakiem uz ieroci rokās. „Ko es varu zināt, — te nāk visādi. Pa dienu vācieši, pa nakti krievi, viens otru tvarstīdami. Bet ir dienu, ir nakti nāk latvicši, kas tvarsta abus pirmos. Un tie atkal šos. Neierauga viens otru nepagalam, maitā nost, kur vien var."

„Un tu, — ar ko tad tu īsti esi draugos?" jautāja melnais un uz brīdi starp bārdas rugājiem pazibēja smaidā viņa zobi.

„Es — es — ko nu es, es jau visiem . . ." vecais neveikli šļupstēja.

„Tad tevi jāšauj nost," mierīgi teica mūks un apsēdās uz mūriša. Vecā ceļgali grabēdami sasitās kopā, un viņa balss kļuva pazemīga un glaimīga: „Vai, kungs, esmu godīgs cilvēks un ar meža brāļiem nepinos, patiesi, ka ne."

„Ak tā, meža brāļi tev slikti?" gaŗi stiepa viesis.

„Nē, jau nē," vecis locījās kā tārps. „Nē jau tie meža brāļi, — es domāju tos otrus."

„Kādus otrus?" viesis izvilka no jostas pistoli un nolika sev blakus.

Vecais pārbijies atkrita uz sola un tvarstīja rokām gaisu.

„Vai tad tu, biedri, neesi no Sarkanās bultas?"

„Kas es tev par biedri, vecā kazbārda," nikni uzbrēca melnsvārcis.

Vecis apklusa un neziņā raudzījās savā viesī. Meža brālim, pēc apģērba spriežot, tam vajadzēja būt, bet meža brāļi te krasta mežos bija visādi. Vajadzēja uzmanīties.

„Vai negribēsi vakariņas?" vecis virzīja valodu uz citu pusi un izņēma no krāsnīņas saceptus kartupeļus.

„Paldies!" priecīgi atsaucās melnais un piesēdās pie galda, blakus šķīvim nolikdams savu pistoli.

Paēdis viņš izvilka no kabatas īsu pīpi un iesprauda to starp bārdas rugājiem.

„Nu tad es tev teikšu tā," viņš iesāka, runādams lēni un gaŗi un pēc katriem pāris vārdiem izgrūzdams gaisā pa dūmu mākonītim.

„Es te druscin pie tevis paviesošos. Varbūt pāris dienas, varbūt nedēļas, varbūt arī ilgāk, — redzēs, kā varēšu nokārtot savas lietas. Tev jātur mēle zobos, un par to es tevi daudz netraucēšu, kaut arī zinu, kas tu esi par karātavu putnu," un jaunais mūks pamāja ar galvu uz virtuves kaktu, kur krēslā varēja skatīt dīvainu, maisiem apkrautu kaudzi. „Kas tās par grabažām, to es zinu tīri labi. Un kas to tavu veco kēvi tais naktīs braukā, kad kaut kur kaimiņu pagastā ir aptīrītas mājas, to tev arī man nav jāstāsta. Bet ja blandoņas te iemaldīsies, tu valdi mēli, — es pats nerādīšos. Un Dievs lai ir tev žēlīgs, ja tu kaut vai ar aci pamirkšķināsi uz manu pusi, — es tik pat būšu ātrāks, un velns paraus tavu dvēseli. Zagļiem no tavas būdas ir bailes, — tie jau līdz ar krēslu mežā dziļāk par trim priedēm nelien, bet ja nu arī uzklīst, tad gādāšu pats par sevi. Arī latviešiem mani nav jāredz, — man te pašam ir savas lietas. Saprati?"

„Jā," vecis palocīja galvu, un viņa balss skanēja jau mazliet priecīgāk. „Tad jau tu nešausi mani nost?"

„Pagaidām vēl nē," atrūca mūks un novilka zābakus. „Un tagad es gribētu iet gulēt."

Vecais pakasīja aiz auss un brīdi stāvēja neziņā. „Nez, kur lai tevi liek. Man tur kambarī guļ skukis. Pats es te uz mūrīša. Tad jau nu mums būs jādalās."

„Skukis? kas tas par skuki?" jaunais mūks sapīcis pacēla galvu. „Šurpu nākdams, es domāju, ka tu dzīvo šeit viens pats. Skukis mums te lāga nederēs."

„Tas man tāds radu skukis — no Vidzemes. Pašai mājas nosvilušas, tēvs un māte nez' kur."

„Nu, Dievs ar viņu," viesis atmeta ar roku. „Man nāk miegs." Paraudzījies apkārt, viņš pamāja pret griestiem un noprasīja: „Vai tā lūka ir vaļā?"

„Jā," vecais atrūca.

„Ja kāds te naktī dauzās, tu nelaid ātrāk iekšā, kamēr es neesmu augšā. Bet neaizmirsti, ka mans stobrs tūrēs uz leju."

Vecis kaut ko nomurināja un pasvieda viesim kažociņu. Novilcis savu mūka mēteli, tas izvērtās par pazema auguma jaunekli, un zem viņa vadmalas svārkiem rādījās spodri balts linu krekls.

•

Kad nākamā rītā puisis pamodās, vecā istabā nebija, bet pie pavarda viņš ieraudzīja šmaugu meiteni.

„Te būs brokastis," meitene pamāja uz galda pusi.

„Paldies," norūca puisis. „Kā tevi sauc?"

„Ilze."

„Ja tu gribi, tu vari mani saukt par mežinieku."

Vairāk viņi arī nekā nerunāja. Paēdis, mežinieks pajautāja pēc cirvja un izgāja pūnītē pacirst žagarus. To darīdams, viņš visu laiku raudzījās uz cela pusi, bet tur viss bija rāms un kluss.

Kad sāka krēslot, puisis atsēdās virtuvē pie loga un uz celiem šūpoja savu šauteni. Viņš runāja maz, bet dažreiz uzvedās tīri dīvaini. Izvilcis no kabatas saņurcītas papīra lapas un no jostas dunci, viņš ilgi un rūpīgi asināja zīmuli un tad, pārliecies pār palodzi, dažreiz cauras dienas kaut ko atzīmēja. Citreiz puisis gulēja ilgas stundas kaktā uz salmiem un vēroja, kā meitene locījās ap pavardu.

„Tev vajadzētu tikt prom no šejienes," viņš reiz ieminējās, pievērtām acīm raudzīdamies savas pīpes dūmos. „Te nav laba vieta tādai meitenei kā tev. Un būs vēl launāk. Vai tad tev tēva un mātes nav?"

„Laikam nav," meitene raudzījās grīdā. „Un tev?"

„Nesen vēl bija."

„Un kur tad viņi palika?"

„Ugunī un dūmos," drūmais puisis piecēlās un piegāja tuvāk meitenei. „Tu redzi, kā ugunī saraujas un izplēn bērza tāss," viņš bakstīja ar žagaru pavardu un viņa rokas mazliet drebēja. „Tā bija jāizplēn manai mātei un māsai, manam tēvam un manas mājas sijām."

Meitene izbilī atkāpās un pacēla rokas pret puisi. Bet tas paraudzījās viņā savām bērna acīm un pasmaidīja.

„Tev nav jābīstas no manis. Es neesmu vēl gluži traks. Bet tu esi līdzīga manai māsiņai, un es gribētu tevi pasargāt. Tev jāiet prom no šejienes. Te var ienākt launi laudis."

Meitene papurināja galvu. „Man jau nav kur iet."

„Pasaule ir tik plaša . . ." domīgi runāja mežinieks. „Esmu izstaigājis visus Krievzemes purvus, redzējis savu zemi ugunīs no viņas malas līdz šim jūŗas krastam, un nu man vairs tālāk nav kur iet. Bet tas ir daudz labāk, nekā tiem maniem biedriem, kas palabi un kreisi no manis palika gulot sašķaidīti svešos mukļājos."

„Vai tu zini," viņš atkal atsāka pēc brīža, „man reiz bija arī draugs. Mēs kopā gājām ganos, kopā cīnījāmies grāvjos. Vienā naktī viņš stāvēja ar desmit citiem vīriem dažus metrus sāņus no manis. Sākās uzbrukums. Kad tas aprima un atausa gaisma, es saucu savu draugu. Man apkārt bija klusums. Es gāju viņu meklēt. Tai vietā zeme bija izārdīta un nebija vairs neviena. Bet es atradu kāju un roku, dažas galvas. Es saliku kopā kaut ko līdzīgu cilvēkam un apraku arī daļu no sava drauga."

(Turpmāk beigas)

Džovanni Papīni

Mīlestība vai nāve

4.

Cilvēkiem nav drosmes atgriezties. Viņi baidās atzīties, ka bijuši maldos pirms kara, maldījušies kara laikā un maldās vēl šodien. Viņi negrib atzīties, ka ir paši sevi maldinājuši. Šī maldināšanās nav sākusies tikai kara laikā. Karš nebija sākums, bet gan noslēgums. Karš nebija slimības sākums, bet krize, kad atvērās sastrutojis trums un sāka izvadīt asinis un netīrumus. Šis izvērdums varēja tapt par sākumu launuma mazināšanai un arī par priekšpēdējo vecās Eiropas mēra parādību.

Šodien cilvēki redz, ka viņi ir slimi, ka viņu dvēseles ir iegandētas un tas jau var būt ķīla nākotnei. Viņi jūt, ka šādā veidā cilvēce nevar pastāvēt, ka cilvēces sadzīves mašīnā ir kaut kāds trauceklis un nolietošanās pazīme. Un bezcerībā viņi meklē līdzekļus kā ārstēties, kā glābties un gaida brīnumu... Bet cilvēki nesaprot kā meklēt. Viņi neapjauž, ka tur, kur viņi tagad meklē, nemūžam glābiņu neatradīs. Gadu simteņiem pieraduši atzīt un pieņemt tagadni un visu ārišķīgo, acīm saredzamo uņ materiāli taustāmo, cilvēki mēģina rast glābiņu šajā redzamajā pasaulē, kas tiem šķiet vienīgā īstenības pasaule.

Paklausieties cilvēku runās un jūs pamanīsiet, ka viņi savas cerības ir likuši vienīgi uz saredzamām lietām: uz šķiru nomaiņu, uz aristokratu nostumšanu pie malas, uz politiskās vadības maiņu, uz grozījumiem saimnieciskā iekārtā, uz likumiem, rīkojumiem un nokārtojumiem... Daži domā, ka veco Leviatānu var noturēt uz kājām, nokrāsojot to sarkanu, cits atkal mēģina tam pielikt uguni kā nolietotai grabažai, citi domā rast glābiņu izglītībā, arodsavienībās, autoritātēs, tautas gribā, zemes reformā... Vēl citiem vispiemērotākie līdzekļi atveseloties liekas pārkārtojumi nodokļu likmēs, tīrīšanas tautas pārstāvībā, brīvības atjaunošana, skolu un grāmatu pavairošana, lai tā atveseloto cilvēku bālajos vaigos no jauna parādītos sārtums. Ne par ko citu netiek spriests, kā tikai par veco partiju labošanu, kuŗām ir tendence atjaunoties, par jaunu partiju dibināšanu, kas ātri novecojas, par dzeltenie m, melniem, baltiem un sarkaniem, par sindikātiem, tarifiem un dalības maksām, par krāpšanām nodokļu aprēķinos un zemes rentēs, par no jauna atsvaidzinātām pasaku valstīm un citām līdzīgam lietām...

Cilvēks ar jūtīgu sirdi, kas pārbaudīts ciešanās, ar bezcerīgu nomāktību redz, ka arī tagad vēl, pēc tik briesmīgiem pārbaudījumiem, cilvēce tomēr vēl kavējas tajos pašos ieskatos, kuŗu klūmīgums bija par cēloni nesenam postam. Cilvēce grib panākt maiņas, bet pati paliek tāda, kāda bijusi. Viņa cenšas grozīt valsts iekārtas, likumus, politiskās metodes un sociālos stāvokļus, bet cilvēki paši arvien vēl paliek savstarpēji saistīti un iestiguši mechaniskās un ārējās lietās. Viņi gan vēlas grozīt šķiru vai rašu attiecības, bet negrib saprast vajadzību izdarīt grozījumus garīgajās vērtībās. Viņi cenšas mainīt ārējos apstākļus, bet neiedomājas, ka tik ilgi, kamēr cilvēka dvēsele netiks pārveidota līdz pašiem pamatiem, nekas pasaulē nelabosies. Vērtības, ko šodien par tādām atzīstam, vienmēr vēl ir kalpu un kungu vērtības, kanibālu pēcnācēju un Mammona piekritēju vērtības, vienmēr vēl tās ir tās pašas vecās, kas radušās pēdējos gadu simtos, tās ir renesanses un reformācijas vērtības, rūpniecības uzplaukuma, revolūcijas un materiālistiskās pasaules uzskata vērtības, — jaunlaiku vērtības, kuŗas atklāti vai klusu ciešot esam pieņēmuši visi. Šīs vērtības, ko augsti vērtēja tiklab nabags kā miljonārs, tiklab priesteris kā bezdievis, valdīja pirms kara. Tās ir vērtības, kas mūs noveda līdz karam, kas radīs kaŗus nākotnē, kas mūs ved uz katastrofām, postu un revolūcijām. Tās ir vērtības, kuŗas mēs pēdējos gadu simteņos esam likuši citu vecāku vērtību vietā. Mēs esam likuši vairumu labuma vietā, ārējo iekšējā vietā, egoismu mīlestības vietā, dzīšanos pēc rekordiem godīguma vietā, bagātības spožumu pieticības vietā, kultūras lepnību tikuma pilnestības un svētuma vietā. Ieraušana, konkurence, skaudība, tiekšanās pēc kundzības, baudām un pārpilnības ir veikušas visu pārējo. Līdz šai dienai mūsu dzīve ir bijusi veltīta, lai šo jaunlaiku vērtību uzvaru sekmētu, un tagad ar viņu un viņas dēļ mēs ejam bojā.

Lai mēs varētu pastāvēt, mums jābūt drosmei no visa tā atsacīties un atzīt, ka esam maldījušies. Mēs esam sekojuši dabai un esam paši sevi piekrāpuši. Esam sekojuši prātam un zinātnei un arī esam sevi piekrāpuši. Mūsu maldināšanās pieradījums ir asins izliešana pagātnē, ciešanas un pašreizējā bezcerība. Civilizācija, kas sekmē tik postīgu un baismīgu attīstību, ir maldīga un uz maldiem dibināta.

Valdīšanas veidu un likumu grozīšana vien ņeko nedos. Pārmaiņām jānotiek cilvēka dvēselē. Tas posts, no kā mēs ciešam, nāk no iekšienes, nevien no citiem, bet arī no mums pašiem. Nevis no materijas, bet no mūsu gara, kas ir kļuvis kūtrāks par materiju. Jaunlaiku vērtību vietā, kas slepkavoja cilvēkus un līdz šai dienai cilvēces rokas aptaškīja ar asinīm, kas nokāva sirdis un dzīvi piepildīja ar sārņiem, mums jāliek mūžīgas vērtības, kas ir pavisam pretējas tagad valdošām. Pūles atjaunot dzīvi un valstu satversmes mums nekā nedos, nekā nenozīmēs un ne pie kā laba nevedīs, kamēr atjaunošanās nenotiks katrā dvēselē un kamēr atdzimis nebūs katrs cilvēks. Kas meklē glābiņu, apiedams dvēseli, tas ir akls aklo vadītājs.

Ir viens Valdītājs, kuŗā arī šodien varam atrast „otras atdzimšanas" principus, un uz turieni doties sevi jāpiešpiež, ja negribam iet bojā bezcerībā un mocībās. Ir kāds nelicls sējums, četrās grāmatās iedalīts, kas sarakstīts pirms 19 gadu simtiem. Visi to pazīst, daudzi to lasa, bet neviens tam neklausa. Šo grāmatu sauc par Jēzus Kristus evaņģeliju.

Tulkojis bīskaps **J. Rancāns**

Maskava nodēvē Čerčilu par „reakcijas runasvīru"

Maskavas radiofons, 12. martā no Londonas ziņo „AP", otru reizi 24 stundās uzbruka angļu bijušam ministru prezidentam Vinstonam Čerčilam, nodēvējot viņu par „reakcijas spēku runasvīru," kas „vēlas radīt intrigas un provokācijas pret pasaules mieru un drošību." — „AP" 13. martā ziņo no Herfordas, ka angļu okupācijas iestādes apsvef vācu civiliedzīvotāju pārtikas devu samazināšanu līdz 750 kalorijām dienā. Kad vācieši okupēja Franciju, viņi 1940. g. ziemā atļāva iedzīvotājiem 1000 kaloriju devu dienā un vēlāk to paaugstināja līdz 1500. Holandē šī deva bija 1000 vai vēl mazāk kaloriju ilgu laiku, kas izsauca badu. Amerikāņu okupācijas joslā pārtikas deva vāciešiem ir 1500 kaloriju dienā. — Daudz tievāks Hermanis Gērings nekā bijušais „reichsmaršals" 13. martā Nirnbergā nostājās liecinieku paaugstinājumā, lai pirmo reizi aizstāvētu pats sevi starptautiskā militārā tribunāla priekšā. „Es darīju visu, kas bija manos spēkos, lai stiprinātu nacionālsociālistu kustību," viņš atzinās. „Es centos to saturēt un vest pie varas. Es darīju visu, lai nodrošinātu ‚fīreram' valsts kanclera vietu. Treškārt, es nekad nedarīju ko citu, bet tikai stiprināju mūsu spēku pret politiskām nejaušībām." — Franču okupācijas joslā Vācijā pārtikas deva vāciešiem — normālpatērētājiem jau 1. februārī samazināta par 25 proc. un tagad ir 1075 kalorijas dienā. — Angļu militārā gubernātora vietnieks Vācijā ģenerālleitnants sērs Braijans Robertsons preses konferencē Berlīnē norādīja, ka 1945. g. beigās krievu iestādes noraidījušas pārējo okupācijas varu ierosinājumu par vienādotu pārtikas devu noteikšanu vāciešiem visās okupācijas joslās Vācijā. Krievi to pamatojuši ar atzinumu, ka pārtikas devu noteikšanai nav nozīmes, jo tā kā tā neesot vajadzīgo pārtikas krājumu. — Anglijas karalis iecēlis Kanādas ģenerālgubernātoru feldmaršalu sēru Haroldu Aleksandru par grāfu un piešķīris viņam Tunisas un Erigalas vikonta titulu. — Par Somijas valsts prezidentu pēc maršala Mannerheima atteikšanās ievēlēts Juho Pāsikivi. — Franču protektorātam Annamai Ziemeļindoķīnā piešķirts dominijas statūts. — Ar ASV Militārās valdības atļauju Bavārijas iedzīvotāji 28. aprīlī vēlēs savus pārstāvjus apriņķu pašvaldībām, 26. maijā pilsētu pašvaldībām un 30. jūnijā „landtagam." Šinīs pašās dienās vēlēšanas būs arī Virtembergā-Bādenā un Lielhesenā. — ASV armijas virspavēlniecība domā par īpašiem soļiem amerikāņu okupācijas joslā, lai kaut kā aizturētu krievu okupācijas marku ieplūšanu, jo ASV valsts kase spiesta tās apmainīt dolaros. Finanču speciālisti norādījuši, ka krievi iespiež markas nezināmā un, iespējams, nekontrolējamā daudzumā. Ar melnā tirgus vidutājību tās sasniedz amerikāņu karavīrus, kas pārvērš „spēlu naudu" dolaros. Vairāki virsnieki apšaubījuši amerikāņu valdības gudrību tanī ziņā, ka tā nodevusi naudas iespiešanas plates krieviem, bez kā varētu kontrolēt iespiestās naudas daudzumus. Viņi norādīja, ka par amerikāņu, angļu un franču iespiesto marku daudzumu ir pilnīgs pārskats, bet par krievu iespiestām markām ir tikai „diezgan laba iedoma."

The Stars and Stripes

Berlīnieši pārsteigti par „3 lielo" dueļiem

Berlīnieši ir galīgi pārsteigti par diplomātu notu aso izmaiņu un par preses un radiofonu dueļiem starp Padomju Savienību, Lielbritāniju un Savienotām Valstīm, kuŗos viņi sadzird Dr. Josefa Gēbelsa veltīgā mēģinājuma atbalsi sašķelt „3 lielos" kaŗa laikā, — 13. martā no Berlines ziņo „AP". Padomju sektora iedzīvotāji varēja atšķirt jebkuŗu no 7 dienas laikrakstiem, lai uzzinātu, ka Vinstonam Čerčilam, kas vēl priekš dažiem mēnešiem bija Sabiedroto kaŗa varonis, gaŗos kritiskos komentāros uzbrūk kā kaŗa kūdītājam. Tikpat mulsinoši Berlines 3.000.000 iedzīvotājiem bija vācu komūnistu partijas līderu nesenējie uzbrukumi atklātajos mītiņos padomju sektorā pret Savienoto Valstu, Anglijas un Francijas okupācijas varas rīcību. Vēl cits pretrunības iemesls, kas mulsina daudzus, ir simfoniskā orķestŗa diriģenta Vilhelma Furtvēnglera gadījums. Amerikāņi viņu, kā nacistu simpatizētāju, ieskaitījuši melnajā sarakstā. Padomju cenzētais pilsētas padomes organs „Berliner Zeitung" tomēr to aicina atgriezties.

Pēc apspiešanas gadu duča šie demokratijas izpaudumi vāciešus reizē pārsteidz un apmulsina. Viņiem ir atļauts izteikt viņu pašu domas, lai gan amerikāņu militārās varas pārstāvji tos brīdinājuši, ka noteicējas iestādes būs spiestas iejaukties, ja seviška pārdrošība kaitēs jebkuŗam no Sabiedrotiem.

The Stars and Stripes

Jūlijs Vaivars - „Lībekas Vēstneša" izdevējs

Ar angļu Militārās valdības rīkojumu angļu okupācijas joslā Vācijā latviešu emigrantu laikraksta „Lībekas Vēstnesis" līdzšinējā izdevēja — Latviešu komiteja Lībekā pārveido savu darbību. Laikraksta izdošanu Militārā valdība uzticējusi tā galvenajam redaktoram Jūlijam Vaivaram, kas izdevēja pienākumus uzņēmies 7. martā. Izdevējs un atbildīgais redaktors J. Vaivars paziņoja, ka laikraksta turpmāko eventuālo tīro peļņu izlietos latviešu sabiedriskām vajadzībām. **V. B.**

Francijas un PSRS sarunas par baltu repatriāciju?

Nirnbergā iznākošais polu kaŗavīru laikraksts „Pismo Zolnierza" 9. martā raksta: „Francijas un PSRS valdības pašreiz ved sarunas par Baltijas valstu pilsoņu repatriāciju. Šajā sakarā novērota šo valstu pilsoņu nelegāla došanās pāri franču okupācijas joslas robežai. Viņi bēg uz amerikāņu okupācijas joslu." **L.**

Lēmanis atstāj UNRRA's posteni

Herberts H. Lēmanis (Lehman) 13. martā Vašingtonā paziņoja, ka neveselības dēļ viņš atteicies no UNRRA's ģenerāldirektora posteņa. Šinī amatā viņš atradās kopš 1942. g. decembŗa, kad Lēmanis pēc prezidenta Rūzvelta aicinājuma atteicās no Nujorkas štāta gubernātora posteņa.

The Stars and Stripes

Spānija pielīdzina ASV un Angliju nacistiem

Madrīdes radiofons īpašā raidījumā pielīdzināja Savienotās Valstis, Lielbritāniju un Franciju „vācu nacistiem un krievu bolševikiem" un deklarēja, ka tās „sasirgušas" ar absolūtismu un imperiālismu. Valdības kontrolētais raidītājs runāja visasākā veidā, kāds dzirdēts pēc tam, kad trīs lielvalstis bija aicinājušas spāņu tautu miermīlīgi atbrīvoties no ģenerālisima Francisko Franko režīma: „Ja mēs apsveŗam pēdējās dienās piedzīvoto trīs lielvalstu aplamo rīcību pret Spāniju, tad kļūst skaidrs, ka tā saucamās rietumu demokratijas vairs nemaz nepieder pie rietumiem un vairs nemaz nav demokratiskas. Viņas sasirgušas ar to absolūtisma un imperiālistisko mentalitāti, kas meklējama starp Reinu un Kluso okeanu. Francijas, Lielbritānijas un Savienoto Valstu valdības neraspektē Spānijas brīvību, nedz arī tās neatkarību, raksturu un iekšējo uzbūvi. Līdzīgi vācu nacistiem un krievu bolševikiem tās grib radīt tādu briesmīgu pasauli, kuŗā vairs nebūtu cerības uz atšķirību un dažādību."

The Stars and Stripes

Amerikāņu kaŗavīri brīdināti nerunāt slikti par krieviem sarunās ar „freilenēm" (vācietēm)

Kādas amerikāņu armijas vienības komandieris, 12. martā no Vircburgas ziņo „AP," brīdinājis amerikāņu kaŗavīrus atturēties no Padomju Savienības kritizēšanas sarunās ar vāciešiem. Vienības komandieŗa pavēlē teikts: „Man nācis zināms, ka Vircburgas civiliedzīvotāju noskaņojums cēlies pēc tam, kad angļu politiķis Savienotās Valstīs teicis runu, kas attiecas uz mūsu sabiedrotiem — krievu tautu." (Pagājušo otrdien angļu bijušais ministru prezidents Vinstons Čerčils Fultonā, Misurijā, sacīja, ka Padomju Savienība esot „pieaugošs izaicinājums un briesmas kristīgai civilizācijai," un aicināja uz patiesu militāro aliansi starp Savienotām Valstīm un Lielbritāniju, lai aizkavētu trešo pasaules kaŗu.)

Norāda uz sarunām ar „freilenēm"

„Es esmu dzirdējis, ka zināmi amerikāņu kaŗavīri izsaka savu piekrišanu šādai nostājai sarunās ar vācu „freilenēm". Tam nekavējoties jāizbeidzas. Padomju valdība ir Amerikas Savienoto Valstu sabiedrotā, un jūs individuāli un kollektīvi esat mūsu valdības pārstāvji. Es necietīšu nekādas nievājošas atsauksmes par mūsu sabiedrotiem iepretim vāciešiem. Es neienīstu vāciešus. Mana nostāja dejošanas un sabiedrisku sanāksmju ziņā to jums apliecina. Bet es nevaru aizmirst, ka saule vienmēr norietēs uz kāda amerikāņu kaŗavīra kapa. No Perl-Harboras un Batānas līdz Elbai jūsu biedri gul miruši nacistu partijas dēļ un Hitlera un viņa bandas launo machināciju dēļ."

„Vecās labās dienas"

„Neļaujiet jūsu freilenes domām jūs ietekmēt. Viņa izaugusi visu pasaules nāciju nīšanas un neciešanas atmosfairā, atskaitot „kungu rasi", kuŗu mēs nupat sakāvām. Miljoni krievu kaŗavīru un civīlistu miruši, lai glābtu mūsu ādas. Atcerieties to vien. Ja propaganda liek jums ienīst krievus, apstājieties un padomājiet, — viņi miruši arī par jums.

Ja jūs gribat atkal cīnīties, liekot šīm „freilenēm" domāt, ka mēs ienīstam Krieviju, tad dariet to vien tālāk.

Tās bija vecās labās dienas, vai nē? Stāvēt ierakumos visu dienu bargā salā, būt netīriem, izsalkušiem un nogurušiem, šaut no uzbrukuma līnijas, šķērsot upes un paciest sprostuguni. Krievijā ir auksts. Atcerieties to.

Es neesmu ne apmēram sarkanais, nedz arī sarkanais. Bet krievi ir mūsu sabiedrotie. Viņiem ir dūša un, Dievs ir mans liecinieks, es nekad vairs nevēlos cīnīties. Pārdomājiet to. Jūs bijāt brīdināti."

The Stars and Stripes

Mums raksta

Vai tikai vārdos?

Laikrakstos un dažādās sanāksmēs un komiteju apspriedēs lasām un dzirdam par mūsu kaŗavīriem, kas vēl mīt aiz dzeloņstieplu žogiem. Visur runā par viņu ātrāku atbrivošanu, par palīdzību. Bet darbos redzam arī citu ainu. Nesen satiku tautieti, kas atbrīvots no gūstekņu nometnes. Cerēju, ka viņš būs laimīgs, tomēr... šī bija jau trešā nometne, kur viņam pateikts: „Mums nav brīvas vietas." Vai šī nometne tiešām tik pārpildīta? Liekas nē, jo īsi pirms tam bija ieradies un uzņemts kādas šīs nometnes komitejas darbinieces vīrs. Tāpat šajā nometnē laiku pa laikam ierodas uz dzīvi dažs latvietis, kas pirms 6 mēnešiem ironizēja par tiem, kas pulcējas nometnēs. Šie „apzinīgie" nometnē ir ieradušies tad, kad radušās vakances uz kādu atalgotu amatu. Vai šāda rīcība nav izsmiekls tiem, kas ziedoja sevi dzimtenei?

Tautieši, kas esat izvirzījušies vai izvirzīti vadītājos posteņos, padomājiet par to! Ko dod varonību cildinātāji vārdi, ja pašiem varoņiem svešumā nav kur galvu nolikt tikai tādēļ, ka viņiem nav ne titulu, nedz arī iespaidīgu personu „aizmugures." — **Roberts Apenītis, DP Center (Latvian), Weylstr. 11, W. 2, Mannheim (17a).**

Nevainīgi vainīgie

Bezdarbībā un grūtos laikos dažreiz izdomā vismulķīgākās domas un tad ar tām nedod miera arī citiem. Tā tas ir arī ar mūsu stāju okupāciju laikā. Vieni mēģina attaisnot visus, kas komūnistu laikā bijuši kādos amatos, citi nosoda tos, kas tādi bijuši vācu okupācijas laikā. Es negribu nomelnot ne vienus, ne otrus, ja vien tie bijuši īsti latvieši un neko nav pāri nodarījuši savai tautai. Patiesība taču ir tā, ka īstu vācu draugu, kas savai tautai ar to kaitējuši, nebija gandrīz neviena, bet, par nožēlošanu, tādu tautiešu, kas, kalpodami sarkanai varai, nodeva tautu bija diezgan daudz. Vadītāju darbinieku darbība vācu okupācijas laikā izpaudās gandrīz vai pastāvīgos strīdos un memorandu sacerēšanā vācu civilai pārvaldei, aizstāvot latviešu intereses. Turpretī komūnistu laikā personas, kas kaut kādā veidā noturējās augstākos posteņos vai tajos iekļuva, ne domās neiedrīkstējās (un tādu drošsirdību mēs arī, apstākļus pazīdami, no viņiem nemaz neprasām) protestēt kādai Maskavas pavēlei. Manuprāt, kad atgriezīsimies brīvā Latvijā, viss būs jāsāk celt no gala, jo mēs visi esam nevainīgi un reizē vainīgi: nevainīgi kā godīgi latvieši, kas sirdī cieta no abām varām un mīlēja savu tautu un brīvo Latviju; vainīgi, ja par vainu var pieskaitīt tādas augstākās varonības izpausmes trūkumu, kas būtu vajadzīga, lai nekādā veidā neliektos to šausmīgo varu priekšā, kādas mūsu zemei gājušas pāri. Tad nedrīkstētu būt neviena „vēlētāja", neviena gājiena dalībnieka u. t. t. Lielākā tautas daļa tagad cieš atkal, bet vai tāpēc, ka viņi mēģina paglābt sevi no bojā ejas, mēs viņus varam nosodīt? - **Mag. iur. Elena Brudera, Pfarrhaus, Grosshausen, Post Radersdorf üb. Schrobenhausen, Bay, (13b).**

Un balti?...

(Turpinājums no 1. lappuses)

anglosakšiem, palaudamies to negrozīgiem principiem par to, kas ir tiesības un kas netaisnība. Ne Anglija, nedz arī ASV nav de jure atzinušas Baltijas valstu iekļaušanu Padomju Savienībā. Triju Baltijas valstu sūtniecības turpina pastāvēt Londonā un Vašingtonā, un igauņi, latvieši un lietuvieši vēl nespēj ticēt, ka Atlantijas chartas skaistie vārdi un Sabiedroto valstsvīru daudzās runas par mazo tautu tiesībām uz pastāvēšanu un neatkarību būtu bijušas tikai kaŗa viltība, kas pēc mērķa sasniegšanas un uzvaras mierīgi atkal noliekama mantu kambarī kā kaŗa propagandai derīga lieta.

Vai Rietumu Sabiedrotie vēlēsies savus solījumus nopietni aizstāvēt arī tad, ja tie novilktu svītru starp sevi un viņu lielo austrumu sabiedroto? Baltijas jautājums ir pārbaudījums Eiropas jaunajai kārtībai un arī tai pasaulei, kādu Sabiedrotie solījuši. Taisnība, uz ko tai jādibinās, ir tik pat nedalāma kā miers.

„Neues Winterthurer Tagblatt", Schweiz, 24. Januar, 1946

TUR

Latvijas PSR tautas komisāru padomes priekšsēdis biedrs V. Lācis, runādams par padomju Latvijas inteliģences uzdevumiem, saka: „Iebrukuši padomju Latvijas galvaspilsētā Rīgā, hitlerieši kopā ar latvju tautas nodevējiem un ienaidniekiem nodibināja asiņaina terrora un mežonīgu varmācību režīmu. Šermuļi iet pār kauliem, klausoties aculiecinieku nostāstus un personīgi skatot hitlerisko briesmoņu rīcības sekas Biķernieku mežā, Čuibas priedēs, Rumbulā un Salaspils nāves nometnē. Vācu okupanti slēdza skolas, bet to vietā atvēra publiskos namus un ierīkoja „Gestapo" moku kambarus un karātavas. Latvijā Hitlers gribēja novietot 4 miljonus savu bandītu, jo, paša Hitlera vārdiem runājot, „austrumos viņam nav vajadzīga zeme ar cilvēkiem, bet zeme vien." Tūkstošiem Latvijas mierīgo iedzīvotāju hitlerieši aizveda verdzībā uz Vāciju. Viņi grāva un izlaupīja uzņēmumus, pilsētu komunālo saimniecību, skolas, bibliotēkas, mūzejus un slimnīcas. Rozenberga štābs aizveda uz Vāciju 100.000 sējumu grāmatu. 1524. gadā celto pasaules slaveno pilsētas bibliotēku, kur glabājās bibliografijas retumi, seni manuskripti un rokraksti, vācieši nodedzināja, — bojā aizgāja ap 800.000 bibliografisku vienību. Rīgas pilsētas mākslas mūzeju okupanti izlaupīja, bet tā telpās ierīkoja noliktavas un kazarmas. Daudzas gleznas, to skaitā slavenu Vakareiropas un krievu lielmeistaru darbus, tāpat pazīstamāko latvju gleznotāju Rozentāla, Štrāla un citu gleznas piesavinājās vācu varas pārstāvji. Piemēram, ģenerālkomisārs Drechslers, policijas ģenerālis Šrēders, novada komisārs Medems, — katrs viņi pievāca lielāku skaitu gleznu. Pie visām tām šausmām, kas bija jāpārdzīvo Latvijas tautai vācu okupācijas laikā, labu tiesu vainīgi vācu rokas puiši. Katrs godīgs cilvēks no viņiem novēršas. Mūsu inteliģences kopīgs uzdevums — atmaskot šos provokātorus uz katra soļa." — Rīgas apriņķī notikušās agrarreformas rezultātā no jauna iedalītas 5890 jaunsaimniecības un 1505 mazsaimniecībām piešķirti piegriezumi. Jaunajām saimniecībām piešķirtas ap 2500 govju. Zemes reformas reālizācijā atsevišķās vietās, kur komisijās iespiedušies kulaki, notikušas nelikumības. Tās atklātas. Tagad attiecīgas zemju komisijas jaunā sastāvā ar pagasta aktīvistiem un padomju varai uzticamiem cilvēkiem priekšgalā šīs nepareizības izlabo. Apriņķī ir 49 aģitātoru kolektīvi ar 1511 aģitātoriem. — Velosipedu fabrikas „Sarkanā Zvaigzne" (agrāk „Erenpreiss") direktors ir Moisejevs, galvenais inženieris Ļvovs, komūnistu partijas partorgs Mjagkichs un komitejas priekšsēdis Ļisakovs. — Kādā runā Latvijas komūnistiskās partijas sekretārs Kalnbērziņš teicis: „Neraugoties uz lielajiem labības krājumiem, tie tomēr izsīkuši. Labības rezerves nepieciešams atjaunot. Zemniekiem jānorēķinās ar padomju varu, jānodod visas nepieciešamās nodevas. Padomju vara nav vienas dienas vara un veltīgi gaidīt uz tās krišanu."

„Latvijas PSR inteliģences pirmais kongress 1945" Rīgā un „Cīņa" Rīgā

FEĻETONS

50.000 : 1 lākturi!

by Jānis Sauleskalns, Esslingen

Kā zināms, par savādnieku dēvētais grieķu prātnieks Dioģens gaišā dienas laikā parādījies Atēnu tirgus laukumā ar aizdegtu lākturi rokās; un jautāts atbildējis, ka meklējot cilvēku.

Labi! Jādomā, ka pēc šī notikuma, tirdziniekiem smejoties, Dioģens lākturi būs izpūtis, jo ella arī toreiz maksāja naudu, bet prātnieka grāmatas vēl neiespieda.

Savā ozolkoka mucā atgriezies, Dioģens varēja vai nu lāpīdamies ēst saldās melones, pa starpām nosnausties, vai tāpat ļauties īstenā cilvēka jābūtības iztēlei. Jābīstas prātniekam nebija pat no Atēnu augstās policijas, ja tai, beidzot, no viņa gribētos atprasīt īres parādu; jebšu filozofa apaļā domicila priekšā varēja nostāties Alekstandrs Lielais.

*

Well! — Šai vietā cilvēka fantazija taisa varenu lēcienu. Pasekosim, kur tā aizleks.

Dioģens, hm, teiksim, viesojas Ņujorkā.

Okeana tvaikonis „Europe" pabrauc gafām Brīvības statujai; uz klaja pa virves kāpnēm jau uzrāpies „Stars and Stripes" reportieris (tas pats, kas ievāca labi pārbaudītās ziņas par neuzvedīgiem baltiem), lai prātnieku intervētu. „William Fox Corp." laudis šo ainu iesāk filmēt nedēļas apskatam. Bet mēs, DP, sēžam Eslingenas „Zentrallichtspieltheater" ložā un paši savām acīm uz ekrāna apskatām šo vecīgo, ne visai izskatīgo grieķi ar apaļo, pastrupo degunu un vēsturisko vārdu.

Tur šis nabaga eiropietis noraugās zālē — ūdeņainām acīm un biezajām lūpām (jo pašreiz redzama filozofa galva lieluzņēmumā).

Tātad, „Europe" piestāj Amerikai. Ļaužu masām sarīkojot ovācijas (Skat, skat, cik tās ņujorkietes smukas! — Un kas par labām zeķēm kājās!), vecais džentlmenis nokāpj krastā. Misters Dioģens, smaidot pa labi un pa kreisi, izdala „shake-hands" un autografus. Oficiālo apsveicēju priekšgalā pats Ņujorkas pilsētas vecākais spīdīgā cilindrā un ketavejā; kāpņu galā viņš Dioģenam sveicienam sniedz roku.

Šai momentā piesfeidzas „B B C" skaņu nedēļas apskata reportieris, kas pastiepj uz priekšu mikrofona galviņu: „Mister Dioģen, Londona jūs vēlas dzirdēt!"

Apaļā mikrofona bumbiņa tuvojas prātnieka mutei, lūpas paveras. Atskan vārga krekšķināšana. Publika sajūsmā aplaudē.

„Paldies!"

Ņujorkas pilsētas vecākais un Dioģens iekapj Kreislera limuzīnā. Melnā mašīna pazūd konfeti mākoņos.

Pēc 2 stundām Amerikas laikrakstos par Dioģenu parādās pirmā rakstu serija, kas turpinās trīs nedēļas.

Te būs daži virsraksti ar apakšvirsrakstiem:

... **Dioģens Baltā namā. Prezidenta** personīgā klātiene goda mielastā.

... **Dioģens — Harvardas universitātes goda doktors. ... Neticīgais filozofs. Dioģens noliedz Špenglera teorijas patiesību. ... Grieķa Mr. Dioģena priekšlasījums Mētropolitēna operā.** Katra vieta maksā 25 dolari. Ienākumi par labu UNRRA'i. ... **Vēsturiskais savādnieks atraida 200.000!** (Teksta izvilkumi: „Warner and Brother" filmu sabiedrības direktors Mr. J. K. Kennedijs Mr. Dioģenam piedāvājis 200.000 dolaru lielu honorāru, lai viņu angažētu jaunai skaņu revijai ar Peggiju Braunu, kas sauksies Dailās kājas. Filozofs aizbildinājies ar loceklu reumatismu ...) ... **Vai Sokrata sievas Ksantipas tips jau novecojis?** Dioģens atzinīgi izsakās par amerikāņu sievieti. ... Dzīvo pareizi! — grāmatas autori prof. Fišers un Emmersons konferē ar Dioģenu. Filozofs lieto arī konservus, bet atzīst svaigu sakņu un augļu nepieciešamību. ... **Dioģens — jaunais „Libby" konservu firmas pārstāvis Eiropā? ... Dioģena tikšanās ar Albertu Einšteinu.** Vai atombumba sprāgs otrreiz 1946. gadā? ... **50.00 : 1 lākturi!** Filozofs ar vēsturisko lākturi izteicis vēlēšanos tirgus laukumos uzstādīt 50.000 sveču gaismas starmešus. ... „Home, sweet home ..." Dioģens sailgojies pēc mucas. ... **Prātnieks jūtu pagurumā.** Dioģenam svešumā aptrūkusies radoša inspirācija. ... **Sveika, Amerika!** Dioģens draugiem sūta sirsnīgus sveicienus atceļā uz Eiropu.

*

Well! Šai vietā cilvēka fantazija sastingst un atslīgst uz šitenības sliekšņa.

Tomēr: kāpēc mums meklēt savādniekus senā Grieķijā?

SPORTS

Maz prieka mums šogad bija ziemas sportā. Emigrācijas dzīves nelabvēlīgiem apstākļiem pievienojās „skopā" ziema — bez krietna sala un sniega. „No Latvijas līdzpaņemtās slidas vēl vienmēr palikušas neizlietotas" — stāsta Augsburgā dzīvojošais ātrslidotājs E. Bite, bet Latvijas slēpošanas meistars A. Mednis vēstulē no Veidenas un tāpat meistare Ilga Kārkliņa, kas mīt Vircburgā, žēlojas, ka visu ziemu nav bijusi iespēja slēpot. Šajā ziņā vislabākie apstākļi izrādījās tautiešiem, kas dzīvo Bavārijas Alpu tuvumā — Kemptenā, Fīsenā, Garmišā-Partenkirchenā un citur. Izdevību trenēties ledushokejā izmantojuši mūsu ilggadējie valsts vienības spēlētāji L. Vedējs un R. Bluķis. Viņi ilgāku laiku pavadījuši Garmišā-Partenkirchenā. Bluķis tur braucis no savas pagaidu dzīves vietas Štutgartā, bet Vedējs no Fišbachas. — Vircburgas LJKS no 5.—8. aprilim rīko basketbola turnīru amerikāņu okupācijas joslā Vācijā dzīvojošiem latviešiem. Vienības piesakāmas vēlākais līdz 26. martam pēc adreses: Latvian YMCA, Central DP Camp 5—12, Würzburg, Bayern (13a). Pārstāvju sanāksme un turnīra izloze 4. apr. pl. 20. — DP boksa sacīkstēs Lībekā sekmīgi startēja 4 mūsu meistari — K. Trēgers, A. Dreifogels, S. Stuģis un J. Klusovs. Visiespaidīgākie bija pēdējā panākumi. Piedalījās arī poli un ungāri. — Latviešu galda tennisistu turnīrā Detmoldā uzvarēja basketbolists M. Stulpiņš. — Latvijas valsts vienības populārais futbolists P. Lauks nesen Osnabrikā bija basketbola tiesneša lomā! — Pie Donauvērtas tautiešiem viesojās Lauingenas LJKS sportisti. Šachā un dambretā pārākie izrādījās lauingenieši, bet galda tennisā uzvarēja Donauvērtas vienība 5:2. Uzvarētāju labākais spēlētājs bija kārtslēcējs J. Pālēns. — Vestfāles Halles latviešu nometnes LJKS pagaidu valdē izraudzīti A. Masītis, L. Buks, A. Bēms, J. Ikstrums un U. Ozoliņš. — Sporta žurnālists un vairāku sporta grāmatu tulkotājs Jānis Vents (īstā vārdā Alfreds Vinčels), kas kara laikā bija Italijā, tagad ir angļu gūstā. Adrese: A—861801, No. 2227, P.O.W. Camp B. A. O. R., Cage I, Bar. 69, Via Hannover. — Sporta darbinieks B. Bramanis pēc ilgākas uzturēšanās Vācijā nokļuvis Stokholmā. — Padomju Savienības dažādu nozaru labākie sportisti pēdējās nedēļās daudz viesojas ārzemēs. PSRS svaru cēlājus Parīzē pavadīja latviešu treneris Jānis Špāre, kas jau ilgus gadus dzīvo Krievijā.

Arnolds Šmits

Sludinājumi

Tēlnieka **R. Maura** ģimeni un **Amaliju Meijeru**, kas bija Vine, meklē **K. Geide: Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bayern (13b).** 1104—5

Māsu **Elzu Lapiņu**, dz. 96. g. aug., Kocēnu pag. valdes darbinieci, uz Vāciju izbr. no Valmieras apr., un **Jāni Lejasblusu**, Kocēnu pag. valdes pr-di, meklē **Alma Lapiņa** no Smiltenes: Latvian Camp, Kleinkötz bei Günzburg/Donau, Bay. (13b). 1224

Māsas **Varju un Marusju** līdz ar paziņām, ar kuriem biju Švintochlovičas nometnē, meklē **Volodja:** Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bayern (13b). 1223

Par **Kārli Zvejnieku**, dz. 88. 29. 10., un **Veru Zvejnieci**, dz. 00. 26. 1., no Rīgas, Stacijas 5, lūdz z. meita **Nāra Zvejniece:** DP Camp, Aufbauschule, Amberg, Oberpf., Bay. (13a). 922

Par karavīru **Helmutu Elmani** no Rīgas, dz. 07. 30. 1., FP 40936, pēd. z. no Kurzemes fr. 45. 20. 1., lūdz z. māsa **Ženija Jakobsone:** Latvian Camp, Dengkofen, Post Mengkofen, Kr. Dingolfing, Bay. (13a). 1017

Daini Krastiņu, dz. 25. 25. 6. Keipenē, no Rīgas, Augustīnes 21, 44. g. sept. bija Grobiņā lid. skolā, pēc tam Kēnigsbergā zenītartil., meklē **Jānis Grundbergs:** Latvian Camp, Fischbach b. Nürnberg, Bay. (13a). 1042

Serž. **Kārli Jūliju Strazdiņu**, dz. 10. 31. 5. Rīgā, FP 57958 c, meklē māte **Līza** un brāli **Roberts** un Aleksis **Strazdiņi:** Latvian Committee, Neunburg v. Wald, Oberpf., Bay. (13a). 1043

Sirsnīgi lūdzu atsaukties tautiešus no **Aizkraukles** un **Kalsnavas pagasta:** māc. **E. Rūsa**, Central DP Camp, Woerthstr. 21, Würzburg, Bay. (13a). 1044

Meitu Maigu Liliju Salmiņu, dz. 25. 12. 7. Ventspilī, un **Rolandu** Jāni **Kurtiņu**, no Vecsaules Juglām meklē vecāki un māsa: **J. Salmiņš**, Frauenrichterstr. 20, Weiden, Oberpf., Bay. (13a). 1057

Vīru leģ. **Jāni Ulmani**, dz. 17. 26. 2., no 3. būvp., meklē **Zina Ulmane:** Nebeniusstr. 3, W. 2, Mannheim (17a). 1080

Māsīcu **Valiju Rozentāli**, 22 g. v., no Ventspils ar vecākiem, kas it kā 45. g. janv. izbrauca no Ventspils, un **Benitu Grīnvaldu**, dz. 28. 11. 1. Talsos no Ventspils, Vadoņa ielas, meklē **Biruta Salmiņa:** Frauenrichterstr. 20, Weiden, Oberpf., Bay. (13a). 1058

Gunāru Rozentālu, dz. 25. 21. 3. Rīgā, meklē vecāki: L. Rozentāls, DP Camp, Hindenburg Post, Ansbach, Mittelfr., Bay. (13a). 1084

Dēlu **Valdi Eizenšteinu**, dz. 27. 30. 9., gaisasp. izpal., un māsu Anastasiju Kemmeri, dz. 11. 16. 8., abus no Rīgas meklē **Natālija Eizenšteina:** DP Camp 6, Börnsen-Bergedorf bei Hamburg (24). 1090

Arni Paipalu, dz. 21. 20. 11., pēd. z. no Hamburgas, meklē māsa **Edīte Zandersona** no Rīgas: Latvian Bureau, Promenade 1, Ansbach, Bayern (13a). 1091

Karavīri, kas 45. 28. 4. bijāt atcelā no Štetīnes! Par **Imantu Priedēnu**, dz. 27. 30. 8. Liepājā, lūdz z. māte **Jūlija Priedēna:** Jugendherberge, Kaiserstr. 8, Bad Mergentheim, Wttbg. (14). 1094

Ernestu Kalniņu, dz. 18. 19. 3., no Rīgās, Sermuliņu 5 — 31, meklē māsa **Terēze Kalniņa:** DP Camp, Altneuhaus bei Vilseck, Kr. Amberg, Bay. (13a). 1095

Kārļa Lāča ģimeni no Bauņu pag. Udensdzirnavām, kas 45. 30. 1. palikusi Austrumprūsijā — Behlau bei Roggenhausen, Kr. Heilsberg (Königsberg), meklē **Kārlis Neimanis** no Sēlu pag. Zemtuļiem: Giften/Saarstedt, Kr. Hildesheim, Hannover (20). 1133

Radus un paziņas meklē **Herta un Kārlis Cinati** no Rīgas, dzīv. **Gulbenē: Latvian Camp V 18, Hochstr. 3, Greven, Westf. (21).** 1096

Par dēlu **Alfredu Keparu**, dz. 18. 5. 2., no Liepājas lūdz z. **Kristīne Pūpēde:** bei Marler, Friedrichstr. 57, Schleswig-Holstein (24). 1097

Par 13 g. v. **Gundaru** un 10 g. v. **Laimdotu Neimaņiem** no Sēlu pag. Zemtuļiem, kuŗus 45. 30. 1. latvieši pametuši vienus Austrumprūsijā — Gut Maraun bei Roggenhausen, Kr. Heilsberg (Königsberg), z. lūdz māte **Alvīne Neimane:** Giften/Saarstedt, Kr. Hildesheim, Hannover (20). 1100

Piederīgos un paziņas meklē **Janina Mutule**, dzim. Krasovska, no Rēzeknes: Halfingerstr. 33, München 8, Bay. (13b). 1102

Par **Elzu Liepiņu**, dzim. Karpu, no Tukuma apr. Jaunpils pag. lūdz z. vīrs **Eriks Liepiņš** no Rūjienas: DP Camp 2, Geesthacht/Elbe (24). 1103

Ārstu **Emīli Rodi**, dz. 07. g., kas 45. 3. 5. redzēts Remtē, Kurzemē, un **Eiženu Rodi**, Rīgas 8. iec. miertiesn. dz. 04. g., ar ģimeni meklē māte **Ida Rode:** Stuttgarterstr. 33—3, Esslingen-Neckar, Wttbg. (14). 1106

Pēteri Jirgensonu, dz. 13. 29. 6., no Mālpils Vites dzirn. meklē **māsa Elvīra Miezīte:** DP Camp „Saule". Grenzstr. 2, Geesthacht/Elbe (24). 516

Par dēlu leģ. **Gunāru Rentmeisteru**, dz. 26. 24. 7. Rīgā, pēd. ziņas martā no Dancīgas, lūdz ziņot vecākiem: **E. Rentmeisters**, DP Camp, Frankfurterstr., Würzburg, Mainfranken, Bay, (13a). 520

Leģ. **Ludvīgu Dzeni**, dz. 25. 4. 10. Kacēnu pag., FP 35118 D, vēlāk it kā Bērentā „Ausb. u. Ers. Batl. 10", meklē vecāki: **M. Dzenis**, Latvian Camp, Königstr. 105, Fürth, Bayern (13b).

Edgaru Vinteru, Zigrīdu Brantu-Brankševicu, Afanasiju Babinu un **Jāni Aparu** meklē gleznotājs **Hugo Grotuss:** Hindenburg-Allee 39, Dillingen/Donau, Bayern (13b). 630

Par 19. div. serž. **Albertu Seski**, dz. 21. 6. 9., no Rīgas, Olgas 2—16, pēd. ziņ. 1944. g. marta beigās no Bergsdorfas slimn. pie Hamburgas, un par manu māti **Malvini Šmitu**, dz. Legzdiņu, no Džūkstes Čakstēm, sirsnīgi lūdz rakstīt žēls. māsai **Verai Šmitai:** DP Clinic, Pionierkaserne, Mittenwald (Karwendelgeb.), Südbayern (13b).

Par **Valdi Jēkabsonu**, dz. 22. 17. 9. Mērsraga pag., no Rīgas, Stabu 60—3, bija Tukuma frontē 45. g. 22. janv., lūdz rakstīt piederīgiem: **A. Jēkabsons**, Latvian DP Camp, H. 3, Z. 6, Würzburg, Mainfranken, Bay. (13a).

Par leģionāriem **Tālivaldi Klaucenu**, dz. 24. 1. 2. Slokā, un **Edgaru Klaucenu**, dz. 25. 17. 2. Liepājā, lūdz ziņot māsai **Ilgai Goldblatai:** Maximilianstr. 9, Mannheim (17a). 513

Arvīdu Kabuci no Alūksnes pag. meklē **Visvaldis Straumietis:** Baltic States Camp 38, 7/6, Kiel-Friedrichsort (24).

Gaisasp. izpal. **Igoru Gafo**, dz. 22. 9. 11., LU studentu no Rīgas, Gertrūdes 42—10, pēd. adr. Vācijā resp. Italijā: FP L. G. München II L 54896 B, meklē vecāki: Friedhofallee 36, Lübeck (24). 564

Par ltn. **Ernestu Jūliju Spuri**, dz. 95. 28. 8. Rīgā, dien. no 44. g. apr. līdz jūl. beigām 6. robežaps. pulka 1. rotā Kandavā, pēc tam veselības rotā, kas, caurbraucot, 44. 29. 9. bija Rīgā, bij. kara skolā, tālāku ziņu trūkst, lūdz ziņot sievai **Idai Spurei: Baltic Camp**, 78-er Str. 17—9, Osnabrück (23). 572

Olģertu Vaseri, dz. 22. 18. 9. Valmieras apr. Kocēnu pag., meklē māte **Anna Vasere: Latvian Camp**, Eisenstr., Herrenwyk bei Lübeck (24). 571

Tuviniekus un pazīstamus meklē **Leons Zariņš** no Ikšķiles, **Jānis Štāls** no Plaviņām un **Niklass Vēveris** no Trikātas pag.: Latvian Camp, „Rosalies Kaserne", Braunschweig (20).

Kopējam dzīves ceļam meklēju daiļu sievieti. Adr. līdz ar ģimetni: Apliec. 5068 uzrādītājam, DP Camp, Urbanstr. 24 a, Esslingen, Wttbg. (14). 1211

Dzimtenes meitenes! Ja Jums krūtīs pukst latvietes sirds, sniedziet rokas 3 tautu dēliem, kopvec. 66 g. Vēlama biografija un ģimetne. Rakstiet Edvīnam, Elmāram un Ervīnam: 76 DP A. C., Latvian Camp DU 766, Velbert, Rhnld. (22). 1194

4 tautieši, kas vēlas doties laulības ostā, grib iepazīties nop. prec. nol. ar 4 tautietēm vec. no 18—35 g. Vēlama ģimetne un īsa biografija. Rakstiet vecākam, vidējam, jaunākam un visjaunākam. Mūsu kopvecums 103 gadi. **J. Jansons**, UNRRA Team 168, Camp 2 d, Luitpoldschule, Tirschenreuth, Bayern (13b). 1192

Kur esi Tu, meitene ar gaišo smaidu! 4 vientuļi latvju zēni no Daugavas, Gaujas, Ventas un Cieceres krastiem, kopvec. 98 g., vēlas iepazīties nop. prec. nol. ar latvju meitenēm, kas saglabājušas neaptraipītas latvju dvēseles. Rakstiet Jaunākam Jānim, Vidējam Jānim, Vecākam Jānim un Visvecākam Fredim: DP Camp 364, Argonner-Kaserne, Bl. A, Z. 40, Soest, Westf. (21). 1107

2 kara vētrās rūdīti draugi vēlas iepazīties ar 18—21 g. v. dzīves priecīgām kārtīgām tautietēm. Rakstiet Jānim Kalniņam (nodošanai Edžum vai Robim), DP Camp, Elmshorn i. Holst. (24). 1092

„Latviešu Vēstneša" izdevējs un atbildīgais redaktors — Publisher and Editor-in-Chief: **Viktors Baltkājis**. Redakcijas kollēģija: Aleksandrs Balodis, Viktors Baltkājis un Arturs Tīlmanis. Redakcijas adrese: „**Latviešu Vēstnesis**" (Latvian News Bulletin), Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b).

„Latviešu Vēstneša" 2 mēnešu abonements ar piesūtīšanu maksā 8 markas, pusgada abonements — 20 marku. Atsevišķa numura cena 50 feniņu. Tuvinieku meklēšanas sludinājumi, publicējot vienreizēji, 3 markas un sludinājuma atkārtojums vēl 2 markas par meklējamo personu. Pārējie sludinājumi 2 markas par rindu. Pustreknā salikumā 50 proc. dārgāk. Precību sludinājumus nepieņem. Abonementu un sludinājumu maksājumi „Latviešu Vēstnesim" no amerikāņu okupācijas joslas piesūtāmi ar pasta pārvedumu pēc adreses: „Latviešu Vēstnesis", Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b); no angļu joslas iemaksas piesūtāmas vai nu ierakstītās vēstulēs tieši izdevniecībai Dillingenā vai arī ar pasta naudas pārvedumu **Lidijai Dravniecei**, Latvian Camp „Frische Quelle", Hiddesen bei Detmold, Lippe (21), atsevišķi par to paziņojot izdevniecībai; no franču joslas iemaksas sūtāmas ierakstītās vēstulēs tieši izdevniecībai. Abonementi atjaunojami 2 nedēļas pirms to izbeigšanās. Maksājumus var nokārtot arī „Latviešu Vēstneša" pārstāvjiem, kuŗu vārdi un adreses publicēti laikrakstā. Par laikraksta savlaicīgu nesaņemšanu vai abonementa pārtraukšanu technisku iemeslu dēļ izdevniecība atbildību neuzņemas. Neizlietotos manuskriptus autoriem nosūta atpakaļ, ja pielikta klāt sev pašam adresēta, ar vajadzīgām pastmarkām apmaksāta aploksne.

„Latviešu Vēstneša" peļņas tīro atlikumu izlieto latviešu bēgļu un karavīru aprūpes vajadzībām.

Printed by Manz, Dillingen.